

Durk Durksz. Ingezonden foto

Perspectief duurzame landbouw

Misschien zal de gemiddelde lezer een beetje wazig knikken bij het horen van de termen circulaire economie, stikstof, duurzaam, biodiversiteit of innovatie. Het vereist moed en vooral geld om aan dat alles nog iets te willen toevoegen. Fjildlab Noordoost-Fryslân is zo'n project dat de duurzame landbouwsector nieuwe perspectieven wil bieden. 'Gearwurkje' met het onderwijs is volgens projectleider Durk Durksz de belangrijkste vernieuwing van Fjildlab.

REGIO De plannen om te komen tot een veldlaboratorium Fjildlab Noordoost-Fryslân kregen twee jaar geleden al de contouren van de huidige, definitieve vorm. Het is een initiatief van Agrarisch Collectief Waadrâne, de vereniging Noardlike Fryske Wâlden, Hogeschool Van Hall Larenstein, Ondernemers Federatie Noordoost-Friesland en Netwerk Noordoost (ANNO). Halverwege dit jaar kreeg het initiatief de definitieve vorm van de huidige naam met inmiddels zo'n 90 projectideeën in de portefeuille. Dat Durk Durksz in beeld kwam als projectleider had twee oorzaken volgens hemzelf: „Ik hie de tiid wol en ik kom út de lânbou wei.” Dat Durksz de 'tiid' wel had, had te maken met zijn besluit in februari van dit jaar om

op te stappen als wethouder namens de FNP in de gemeente De Fryske Marren. Eerder was Durksz al in 2010 wethouder van de gemeente Skarsterlân en vanaf 2014 dus van de nieuwe gemeente De Fryske Marren. Met als voornaamste project het 'knooppunt' Joure. Als boerenzoon hoef je de doorgaans nuchtere Durksz niet te vertellen hoe de agrarische sector in elkaar zit. Het ligt dan ook voor de hand de vraag te stellen van 'wat maakt Fjildlab Noordoost-Fryslân nu anders dan andere al bestaande initiatieven?' „It wichtichste is miskien wol de gearwurking mei it ûnderwiis. Tegearre mei ûndernimmers en ûnderwiis besykje de problemen yn de agrarise sektor op te lossen. Want dy problemen rikke fierder

as it eigen boerenhiem.” Aan de hand van projecten werken aan verantwoorde oplossingen, zo luidt de doelstelling van Fjildlab Noordoost-Fryslân. De regionale Noordoost Friesland omvat een totale investering van 50 miljoen in deze regio. Twintig miljoen komt van het rijk, waarvan onlangs negen miljoen is uitbetaald. Elf miljoen ligt nog op de plank. Het Fjildlab, één van de belangrijkste onderdelen van de regionale NOF, werkt met een begroting van 16 miljoen voor de komende 5 jaar. Het ministerie heeft in juli het geld al toegekend en het is nu zaak dat het Fjildlab met de uitwerking van de ideeën aan de slag gaat. Uitgangspunt is acht thema's die aan de orde komen in een zogenaamde kenniskring bestaande

uit de vier partijen markt, overheid, kennis en burgers. Op de website van Fjildlab worden die thema's genoemd: natuur en landschap; gezonde bodem; water en landbouw; duurzame energie; mest; voer; voeding en adaptatie aan verzilting.

Volgens Durksz is een van de eerste projecten het project 'Krûden yn coulissen'. Hoofddoel is het huidige grasland in het zogenaamde 'coulissenlandschap' in de Wâlden bij te sturen richting kruidenrijk gras voor zondere koeien, zodat er in de toekomst minder medicijnen en antibiotica gebruikt hoeven te worden. Een ander project is de aanpak van de biodiversiteit in het akkerbouwlandschap. Hoe de vogelstand van bijvoorbeeld de leeuwier of de kwikstaart te handhaven en mogelijk uit te breiden in gebieden waar de akkerbouw overheerst.

Weer een ander project betreft de aanpak van de waterstand in de zogenaamde veengebieden rondom Earnewâld of 'It Bûtenfjild' rondom Broeksterwâld. „Wat kinne je as ûndernimmer dwaan mei bygelyks wetterplanten as de Lisdodde? Tink oan it meitsjen fan meubels of natuerlik isolaasjemateriaal wêr't de bouwâld wer belang by hat.” Andere projecten zijn bijvoorbeeld de invloed van het zoute water op de

gewassen. Met als eerste stap dat elk project eerst op papier moet worden vastgelegd alsof het een bouwtekening is.

Voor het onderzoek naar de invloed van zout water is er met name een grote rol weggelegd voor het onderwijs en dat geldt ook voor het onderzoek naar de zogenaamde 'verspillingsmarkt'. Het bevorderen van hergebruik van producten moet de cultuur van weggevoeren tegengaan. „Tink oan produkten dy't oer datum binne, dy binne net altiten bedoarn, kinne dy bygelyks ek 'omfoarme' wurde ta nije produkten of as dat net kin, kinne se dan bygelyks ek wer brûke as feefoer. It Van Hall institút is hjir al mei dwaande.” Om alles zo transparant mogelijk te maken heeft Fjildlab Noordoost-Fryslân een open structuur waarin diverse agrarische netwerken samenwerken, te veel om hier op een rijtje te zetten. Dat geldt ook voor de onderwijsinstellingen met verschillende kennisinstellingen die meedoen. Verder de MKB-bedrijven en vier gemeenten die participeren naast it Wetterskip en de provincie. En zo wil het Fjildlab de circulaire economie en de duurzame landbouwsector in de regio versterken en waar mogelijk ondersteunen. Voor meer info zie www.fjildlab.nl. ■

Rynk Bosma